KRÁLOVSTVÍM A STŘEDEM EVROPY

To, že u obce Lipany se odehrála jedna z osudových bitev české historie, někteří z nás vědí, jiní tuto informaci nosí v podvědomí. Leč, že se tak stalo 30.5.1434 už asi mnozí zapomněli. A protože je květen, připomeňme si tuto událost po 576 letech přímo tam, kde řinčely zbraně. Na bitevním poli dnešní výlet zahájíme. Ale pochopitelně se podíváme i jinam. Projdeme například Královstvím ke středu Evropy.

Do výchozího bodu se dostaneme ze železniční stanice Praha - Masarykovo nádraží s přestupem v Českém Brodě na autobus spoje číslo 412 jedoucího do Kouřimi. Cestou mineme nejvyšší stavbu v Čechách, rozhlasový vysílač u Liblice, sestávajícího ze dvou stožárů čnících do 355 metrů. Na zastávce Vitice, Lipany – mohyla z busu vystoupíme a vykročíme po červené turistické značce na pahrbek, na němž se tyčí kamenná mohyla z roku 1881 (0,6 km). Na informační tabuli se dočteme o podrobnostech bitvy, ve které byla vojska radikálně smýšlejícího křídla husitů poražena vojskem panské jednoty, umírněnější husitskou frakcí. V bitvě padl vůdce radikálních táborů a sirotků Prokop Holý. Z pahrbku jsou vidět i sousední Vitice se štíhlou věží kostela sv. Šimona a Judy, jenž pochází ze 13. století. U kostela je zachovalá bašta a dřevěná zvonice pravděpodobně z přelomu 15. a 16. století. Vitice jsou zmiňovány k roku 1352, Lipany, které jsou součástí Vitic, k roku 1360. Od mohyly červená značka pokračuje pěšinou kolem velkého sadu do blízkého výběžku lesíka, aby za ním uhnula vlevo do borovicové školky, jejíž krajem se prodereme svahem dolů do vsi Království (2 km). Toto Království není nijak zajímavé. Možná tu nežije ani žádný Král. Královstvím tudíž profrčíme. Za ním kráčíme silničkou mezi úrodnými lány, přičemž ale musíme postřehnout, že značka ze silničky asi po kilometru odbočuje vpravo na polní remízek mířící ke Kouřimi (2.5 km).

foto: Čornej

Lechův kámen

Do Kouřimi vstoupíme u autobusového nádraží, kde opustíme červenou navigaci a šlapeme rovně po náspu nad Okružní ulicí. Násep býval součástí městského opevnění budovaného od 13. do 16. století. Západní část hradeb sledujeme ve slušně zachovalém stavu za hlubokým příkopem. Na křižovatce U kaple sv. Panny Marie Pomocné, snad od J. B. Santiniho, z roku 1727 jdeme vpravo do ulice Čs. Armády. Z té posléze zahneme vlevo Spojovací ulicí na parkoviště u fotbalového hřiště, za nímž se rozprostírá skanzen lidových staveb (1.5 km). Vznikl v roce 1972 jako muzeum základních regionálních typů české lidové architektury. Po prohlídce chalup a stodol s původním zařízením se posuneme po zelené značce na kouřimské náměstí (1 km). Současná Kouřim, jež navázala na sousední hradištní osídlení, které je označováno jako Stará Kouřim, byla založena roku 1260. Ve středověku byla velmi významným královským městem, ale tím, že se v 19. století ocitla mimo hlavní dopravní tepny, jako by se v ní život zastavil. I proto je vyhledávaným místem filmařů. Na náměstí o rozloze více než 16 000 m² si musíme odskočit k Pražské bráně. Prý je nejlépe

foto: Čornej

Lipany - mohyla

zachovanou raně gotickou městskou bránou v Evropě. Jinak si na náměstí všimneme středověké radnice barokně upravené, v níž je muzeum Kouřimska, Mariánské kašny z roku 1850 a obřího kamene Prokopa Velikého, dopraveného sem k 500. výročí bitvy u Lipan. Před městu dominujícím kostelem sv. Štěpána je socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1715. Kostel sv. Štěpána pocházející z konce druhé třetiny 13. století je vzorovou ukázkou prolínání románského a gotického slohu. Osamocená, 34 m vysoká zvonice z roku 1525, na počátku 20. století novogoticky upravená, je proslulá tím, že její zvony jsou zavěšeny srdcem vzhůru.

Z náměstí se podél kostela spustíme se žlutou značkou po starém dláždění a schůdcích mezi malými domky na můstek přes potok Výrovku (též Vavřinec nebo Kouřimka). Za potokem vyběhneme na návrší, kde nás nejdříve okamžitě upoutá solitérní rulová skalka, tzv. Lechův kámen (0.7 km). Legenda praví, že odtud dával Lech svému bratru Čechovi kouřové signály na horu Říp na znamení toho, že se rozhodl tady usadit. Pravda je, že o kus dále je na nejvyšším bodě návrší plošina s pozůstatky starobylého hradiště - Staré Kouřimi I (0.4 km). Návrší bylo osídleno od 4. tisíciletí př. n. l. Největší význam zaznamenalo v 9. - 10. století n. l., kdy bylo sídlem kmene Zličanů ohrožujícího zájmy Čechů. Zlické knížectví bylo vyvráceno Přemyslovcem Boleslavem I. Hradiště chráněné trojitým systémem valů zaniklo asi v roce 936. Kaplička sv. Víta ve stínu lípy na vrcholové partii je až z roku 1724.

Následnou zastávku na okružní žluté značce hradištěm je Libušino jezírko (0.4 km). Bývalo jeho vodní zásobárnou napájenou pramenem v zemní puklině a dešťovou vodou, leč teď vypadá jako vyschlá louže. A víte, že tady stojíme prakticky v astronomickém středu Evropy? Necelých šest set metrů severovýchodně vzdušnou čarou za jezírkem je totiž, na odtud schovaném poli nad silnicí z Kouřimi na Votelež a Svojšice, průsečík 50° zeměpisné severní šířky a 15° zeměpisné východní délky. Od tohoto bodu se počítá pravý sluneční čas, tj. vypočítává se od něho východ a západ slunce, měsíce a dalších nebeských těles. Ačkoliv je průsečík astronomickým středem Evropy, je v poli vyznačen pouze žlutě natřenou tyčí a my k němu nepůjdeme. Od Libušina jezírka dokončíme okruh po žlutém značení, při kterém se vrátíme zpět na můstek přes potok pod Kouřimí. Za můstkem se potom dáme vlevo po modré značce proti proudu Výrovky. Vpravo ve svahu nad námi jsou pozůstatky přemyslovského hradiště sv. Jiří označovaného jako Stará Kouřim II., které dosáhlo svého vrcholu ve 12. a 13. století. Za necelý kilometr proti toku potoka se seznámíme ještě s třetím hradištěm, hradištěm sv. Vojtěcha. V dobách slovanského osídlení bývalo obehnáno palisádou a uvnitř stál v 10. - 11. století jednoduchý kostelík. Hradiště nalezneme nad Bukačovským mlýnem ze 17. století. Za dalším mlýnem, Pášovským, s historií od roku 1404, dojdeme k rybníku Strašík (2.7 km). Dále cesta ubíhá chvíli hájem souběžně s rybníkem, načež se polem odkloní do Toušic (1.3 km).

foto: Čornej

Toušické prahy

Toušice jsou dokladovány k roku 1207. V obci na rozcestníku změníme doprovodnou turistickou značku na žlutou, která nás za vsí nasměruje k Toušickým prahům (0.7 km). Toušické prahy jsou peřeje na Výrovce. Starý kamenný most vedoucí dnes odnikud nikam a klenoucí se na několika obloucích nad peřejemi, navozuje společně s nimi pohádkovou atmosféru nebo alespoň evokuje dobu zašlých časů. Však byl také postaven v 18. století. Na neznatelné výšince u prahů stávala stará toušická tvrz. Za peřejemi vstupuje žlutá značka do pěkného lesa, který zde s Výrovkou tvoří příjemné údolí. Říká se mu Vlčí důl. Vlčím dolem doputujeme ke druhému kamennému mostu nad potokem (2.1 km). Ten je z konce 18. století. Od mostu cupitáme vlevo do Zásmuk. Před nimi protneme zámeckou bažantnici a od vlakového nádraží prokličkujeme ulicemi města na náměstí (2.6 km). Zásmuky jsou doloženy k roku 1285 v souvislosti s existencí tvrze, na jejímž místě byl v polovině16. století vystavěn zámek. Zámek doznal později několika úprav. Současnou podobu má z počátku 20. století. V roce 1982 důkladně vyhořel, v restitucích byl vrácen Dianě Šternberkové a jeho opravy, prováděné od roku 1992, e chýlí k závěru. V prostoru náměstí, kde původně stála románská kaple či barokní kostel, je novorománský svatostánek Nanebevzetí Panny Marie z let 1900 - 1903. Před ním se pne Mariánské sousoší vztyčené roku 1700. Prakticky z nejvyššího bodu obce vzhlíží na město bývalý františkánský klášter založený roku 1692. Nu, a to je vše.

V Zásmukách vyhledáme autobusovou linku č. 381 s konečnou stanicí Háje v Praze u metra C. Výlet měří zhruba 16.4 km.

Pavel Čornej

Ptá se hajný pana Šimši: „Jak to, že jste zastřelil toho zajíce, když nejste členem mysliveckého sdružení?“ „Vážený pane, ten zajíc žral mé zelí a taky není ... *(viz tajenka)***!“**

Balzám

Křížovku poskytlo Vydavatelství Balzám

Pomůcka: intrada, lei, teuton	Vpravit česáním	Znějící altem	Rumunská měna	Součást éterických olejů	Tichý hovor	Římských 999		Potřísnit tekutinou	Říkat znovu	Nervová porucha
Obyvatelé Vsetínska							Znoj			
1. DÍL TAJENKY							Primáti / Synův syn			
Habešan						Motorák / Houně				
SPZ okr. Sokolov			Námořník / Praobyvatel Itálie							Ženské jméno
Klekání				Staro-germán / Vozidla						
Otec					Krylovy iniciály / 2. DÍL TAJENKY			Římská 6 / Značně		
	Končina	Lihoviny / Patřící Ramoně					Stupeň v judu / Korýš			
Zlé						Vojenská jednotka / Milost				
Plemeno					Cestovní průkaz / Trojitá koruna				Traopická dřevina	Nápoj z kobylího mléka
Zkratka automotoklubu				Stěží / SPZ okr. Třebíč						
Hovorový souhlas			Označení kamionů / SPZ okr. Tachov				Váhavý souhlas / Adina			
Úvodní fanfára								Kód Ománu / Značka india		
Žádné množství				3. DÍL TAJENKY						
Staré zájmeno				Jižní plod						

SKI CENTRUM BIKE RADOTÍN
SPECIALIZOVANÁ CYKLOPRODEJNA
Dětská cyklistika
Dámská cyklistika
Testcentrum
Ski a Bike Centrum Radotín
Topasová 1/885
Praha 5 - Radotín
tel: 257 912 495
e-shop na:
www.kola-radotin.cz

Výherci z minulého čísla:

GRATULUJEME

1. Vladimír Růžička
Spotřebitelská 361
Lipence
2. Vlasta Borovská
Sídliště 1065/5
Radotín
3.A. Boleslavská
Zderazská 1021/16
Radotín

Znění tajenky křížovky z minulého čísla:

„nemusí vědět“

jméno.....tel. spojení.....
adresa.....
znění tajenky.....

V případě, že se chcete zúčastnit slosování o věcné ceny, zašlete nebo doneste vyluštěné znění tajenky vepsané do ústřižku pod křížovkou. Ústřižek odstřihněte a doručte na adresu redakce: V. Balého 23, 153 00 Praha-Radotín. Na obálku napište heslo KŘÍŽOVKA, kontaktní adresu nebo telefonní číslo. Do slosování budou zařazeni pouze úspěšní luštitelé tajenky. Výherci si svoji výhru mohou převzít na adrese redakce. Ústřižky s vyluštěným textem budou zařazeny do slosování, pokud dojdou do redakce nejpozději do 4.6.2010.

Cyklorádce aneb jak na kolo

Cyklistika s dětmi - dětské vozíky

Pokud jste vášnivými cyklisty nebo máte jen rádi výlety na kole do přírody, nemusíte se bát, že se kvůli svému malému dítku budete muset na pár let vzdát svého koníčka. Naopak, na kole si lze s dětmi užít spoustu krásných chvil, a to již od jejich nejútlejšího věku.

První krůček v seznamování dětí s cyklistikou představují dětské vozíky za kolo. Jak již bylo naznačeno v úvodu, na vyjížďky na kole lze brát i několikaměsíční miminka, a to pomocí vozíku za kolo. Díky propracovanému systému doplňkových setů lze během chvilky přeměnit tyto vozíky ve sportovní kočárek, vozík použitelný pro jogging a in-line brusle, nebo již zmíněný vozík za kolo. Samotné připojení vozíku za kolo je velice jednoduché. Stačí jen na zadní stavbu kola namontovat speciální adaptér a připojování vozíků se pak provádí zcela bez použití nářadí. Vozíky se vyrábějí ve variantách pro jedno či dvě děti a díky přídavné bezpečnostní sedačce umožňují převážet i novorozence. Po vyjmutí této novorozenecké sedačky lze ve vozíku převážet již sedící děti, které jsou v sedačce připoutány vícebodovými bezpečnostními pásy.

Vozíky se dále dělí na dvě provedení – s odpružením a bez odpružení. Odpružené vozíky jsou pro dítě více komfortní a umožňují i jízdu po nezpevněných cestách. Při jízdě s vozíkem myslete však na to, že je potřeba přizpůsobit terén i délku výletu potřebám dítěte. Optimální jsou zpevněné nebo asfaltové méně frekventované cesty. S odpruženým vozíkem se můžete vydat bez problémů i na dostatečně široké lesní cesty. Nejsou však určené do těžkého terénu s množstvím nerovností nebo kamenů.

Vozíky nabízejí také skladovací prostor, který bez problémů pojme i menší zavazadlo a hračky vašeho dítěte. Další velkou předností těchto vozíků je jejich skladnost. Ač se zdají na první pohled velké a nemotorné, díky použití hliníkových rámů jsou velice lehké a pomocí několika málo kroků je lze sklopit do velmi malých rozměrů a snadno je převážet i v autě.

Ceny těchto vozíků za kolo se pohybují v rozmezí 9 000 Kč až 20 000 Kč, záleží na velikosti konkrétního vozíku, kvalitě zpracování, možnostech odpružení a také na rozsahu dodávaného příslušenství. Pokud byste chtěli jízdu s dítětem ve vozíku za kolo pouze vyzkoušet, nabízí se možnost využití služeb některé z půjčoven těchto vozíků (v Radotíně provozuje půjčovnu např. Ski a Bike Centrum Radotín).

Chcete-li se svými malými ratolestmi trávit co nejvíce času a zároveň si užívat sportovní aktivity, jsou pro vás tyto vozíky ideálním řešením. Vozík lze na dovolené použít kromě cyklistiky úspěšně i jako kočárek, který tudíž můžete nechat bez problémů doma. Oproti klasickému kočárku má navíc vozík velkou výhodu v tom, že z něj má dítě podstatně lepší výhled.

Dan Hájek
Ski a Bike Centrum Radotín

Pokud se chcete o dětských vozících za kolo dozvědět více informací, doporučujeme Vám navštívit stránky *www.skibi-blog.cz*, **zde naleznete spoustu užitečných rad i názory uživatelů těchto vozíků.**